

6. Alarmy i role alarmowe

Na statku, w razie potrzeby, ogłaszane są następujące alarmy:

- pożarowy . . _ . . _ . . _ -
- opuszczenia statku . . . . . _
- innych zagrożeń . . _ . . . . _ . . . . .

W tym ostatnim przypadku wyróżnia się alarmy "wodny" i "człowiek za burta".

6.1. Alarm pożarowy

Członek załogi, który pierwszy zauważy ogień lub poczuje dym podnosi alarm okrzykiem "pożar" określając równocześnie jego miejsce i niezwłocznie przystępuje do gaszenia przy pomocy najbliższych środków przeciwpożarowych (dlatego niezbędnym jest, aby załoga szkolna poznała rozmieszczenie sprzętu p.poz.). Zaalarmowany, znajdujący się w pobliżu miejsca powstania pożaru członek załogi alarmuje glosem pozostałych i zawiadamia oficera wachtowego, który nadaje sygnał alarmu pożarowego i ogłasza alarm przez rozgłoszenie.

Na sygnał alarmu pożarowego załoga szkolna opuszcza pomieszczenia zabierając ze sobą, w miarę możliwości, pasy ratunkowe i zbiera się wachtami przy swoich tratwach ratunkowych. Oficerowie wachtowi sprawdzają obecność w swoich wachtach i meldują kapitanowi. Wachty (poza nawigacyjną) pozostają do dyspozycji dowódcy sekcji pożarowej jako grupa robocza.

Na sygnał alarmu przystępuje do działania sekcja pożarowa w składzie:

- dowódca sekcji - starszy oficer lub I oficer jeżeli funkcja starszego oficera nie jest obsadzona,
- pradownik - kucharz,
- ratownik - bosman,
- zaworowy - mechanik,

która zbiera się przy magazynku sprzętu p.poz. na pokładzie.

W czasie szkolenia i alarmów ćwiczebnych wyznacza się zeglarzy, którzy pomagają sekcji pożarowej w rozwinięciu sprzętu. Dla zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w porcie, na statku muszą stale przebywać dwaj członkowie załogi stalej, w tym mechanik lub motorzysta, oficer wachtowy i minimum dwóch wachtowych.

6.2. Alarm opuszczenia statku

Alarm opuszczenia statku jest ogłaszany na polecenie kapitana przez osobę przez niego wyznaczoną. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu cała załoga, możliwie jak najcieplej ubrana (bez względu na porę roku, dnia oraz pogodę i strefę klimatyczną), w pasach ratunkowych, zbiera się przy wyznaczonych tratwach ratunkowych. Wachta nawigacyjna korzysta z pasów umieszczonych w zejściówkach. Oficerowie wachtowi sprawdzają stan wacht i prawidłowość założenia pasów ratunkowych przez zeglarzy danej wachty. Dowódcy tratw ratunkowych kierują przygotowaniem ich do wodowania. Przydział stanowisk jest następujący:

Kapitan - dowódca tratwy nr 1, kieruje całą akcją. Zastępuje go na pokładzie i przy wodowaniu tratwy I oficer (oficer I wachty), który zabiera dokumenty statku i pirotechniczne środki wzywania pomocy.

Starszy oficer lub II oficer (oficer II wachty), jeśli nie obsadzono funkcji starszego oficera dowodzi tratwą nr 2, nadaje sygnały wzywania pomocy, uruchamia radiolawę.

Bosman dowodzi tratwa nr 3, w razie potrzeby zastępuje go III oficer.

Mechanik dowodzi tratwa nr 4, w razie potrzeby zastępuje go IV oficer

Motorzysta sprawdza, czy nikt nie został pod pokładem - tratwa nr 1

Kucharz - wydaje prowiant - tratwa nr 2

I oficer (oficer I wachty) zabiera dokumenty statku i pirotechniczne środki wzywania pomocy, zastępuje kapitana w dowodzeniu tratwa - tratwa nr 1

II oficer (oficer II wachty) uruchamia radioplawę, zastępuje Starszego Oficera - tratwa nr 2

III oficer (oficer III wachty) zabiera radiostację szalupowa, zastępuje Bosmana - tratwa nr 3

IV oficer (oficer IV wachty) zastępuje Mechanika - tratwa nr 4

Starsi wacht pobierają od kucharza prowiant do koców

Wachta I - tratwa nr 1

Wachta II - tratwa nr 2

Wachta III - tratwa nr 3 i 1 (wg indywidualnych przydziałów)

Wachta IV - tratwa nr 4 i 2 (wg indywidualnych przydziałów)

Przy przydzielaniu członków załogi do tratw należy wziąć pod uwagę, że tratwy nr 1 i 2 są 20-osobowe, a tratwy nr 3 i 4 są 10-osobowe. Przydział do tratw nr 1 i 2 otrzymują też ewentualni pasażerowie lub inne osoby znajdujące się czasowo na statku.

Rozkaz opuszczenia statku może wydać tylko kapitan sygnałem opuszczenia statku - 15 sekundowy sygnał dźwiękowy na przemian z głosowym rozkazem **OPUSZCZAC STATEK**.

6.3. Alarm innych zagrożeń

Alarm wodny

Po ogłoszeniu alarmu **grupa robocza** zbiera się przy magazynku awaryjnym. Członkowie załogi, którzy mają wyznaczone rozkładem alarmowym stanowiska - zajmują je, a pozostali zbierają się przy swoich tratwach w kamizelkach ratunkowych. **Grupe robocza** stanowią:

- starszy oficer lub bosman (jeśli nie obsadzono funkcji starszego oficera) - dowódca grupy
- bosman
- oficerowie poza oficerem wachtowym

Mechanik i motorzysta zajmują stanowiska w maszynowni. Wachta nawigacyjna pełni normalną służbę. Wszyscy podejmują działania zgodnie z poleceniami kapitana.

Alarm "człowiek za burta"

Każdy, kto zauważy człowieka za burta woła donosnie "CZŁOWIEK ZA PRAWA/LEWA BURTA" i wyrzuca najbliższe koło ratunkowe do wody, a następnie obserwuje "człowieka" wskazując na niego ręką oraz podając namiar i odległość do czasu, aż zostanie z tej funkcji zwolniony przez starszego wachty nawigacyjnej.

W przypadku poruszania się statku za pomocą napędu mechanicznego oficer wachtowy podaje komendy do wychylenia steru o 30° na burcie, z której wypadł człowiek, zarządza wyrzucenie za burte tyczki i koła ratunkowego z pławką świetlną - dymną i ustawia śrubę na "stop", a następnie uruchamia na radarze i GPS funkcje MOB i ogłasza alarm. Po ogłoszeniu alarmu wyprowadza statek na kurs różniący się o 60° od kursu utrzymywanego przed wypadkiem i po przebyciu tym kursem drogi równej w przybliżeniu promieniowi cyrkulacji statku daje komendy do wychylenia steru o 30° na burcie przeciwną, aż do uzyskania kontr-kursu w stosunku do kursu pierwotnego.

W przypadku pływania pod żaglami oficer wachtowy zarządza wychylenie steru na burcie nawietrzna i utrzymanie go w tym położeniu do ustawienia statku w dryf, zarządza

wyrzucenie tyczki i kola z plawka swietlno - dymna, uruchamia na radarze i GPS funkcje MOB i oglasza alarm.

Po ogłoszeniu alarmu wachty zajmują stanowiska jak dla alarmu manewrowego i działają zgodnie z poleceniami. Po przejęciu komendy przez kapitana bosman z motorzystą przygotowują do spuszczenia na wodę łódź pneumatyczna, na komendę spuszcza ją przy pomocy wachty i stanowią jej obsadę.